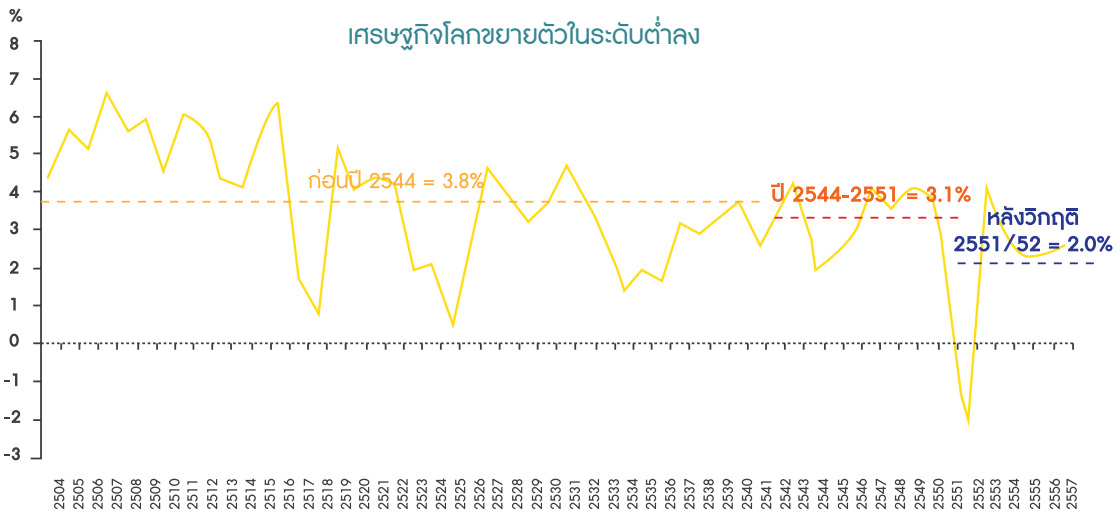

สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ทิศทางเศรษฐกิจโลกปี 2558 และแนวโน้ม : ผลกระทบต่อประเทศไทย

เศรษฐกิจโลกปัจจุบันอยู่ในภาวะขยายตัวในระดับต่ำ ส่วนหนึ่งนั้นเป็นผลพวงจากวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินโลกเมื่อปี 2551-2552 ที่ผ่านมา ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับระบบเศรษฐกิจของประเศมหาอำนาจ และส่งผลกระทบต่อไปยังเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก นอกจากนี้ หลายประเทศยังประสบปัญหาเศรษฐกิจเฉพาะตัวที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้ทางการของแต่ละประเทศจำเป็นต้องดำเนินนโยบายการเงินและการคลังเพื่อพยุงเศรษฐกิจของประเทศตนเองเรื่อยมา

ที่มา : The World Bank

ในส่วน ของยุโรปซึ่งเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีความแข็งแกร่งและมีขนาดใหญ่กว่า 1 ใน 4 ของขนาดเศรษฐกิจโลก แม้ว่าการดำเนินมาตรการอัดฉีดสภาพคล่องหรือ QE เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเมื่อต้นปีที่ผ่านมา จะช่วยให้ค่าเงินยูโรอ่อนค่าลง ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อประเทศที่พึ่งพาการส่งออกของ

ยุโรป และทำให้ภาพรวมเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศนี้ดีขึ้นแต่ด้วยปัญหาหนี้สาธารณะของหลายประเทศในภูมิภาคที่สั่งสมมานานจนเป็นปัญหาเรื้อรังและยังไม่ได้ได้รับการรักษาอย่างตรงจุด ทำให้เกิดกรณีที่บางประเทศ อาทิ กรีซไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด และนำไปสู่การพุดคุดยกรณที่กรีซอาจต้องออกจากกลุ่มเศรษฐกิจที่ใช้เงินยูโรร่วมกันหรือยูโรโซนด้วย กรณีเหล่านี้สร้างความกังวลให้กับประเทศต่างๆ ทั่วโลก และทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นต่อการค้าการลงทุนในกลุ่มประเทศนี้อันเป็นปัจจัยจุดรั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจยุโรปมาโดยตลอด

ขณะเดียวกันญี่ปุ่นกำลังเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจในประเทศ ทั้งภาวะเงินฝืด และเศรษฐกิจอยู่ในภาวะซบเซามากกว่า 2 ทศวรรษ เนื่องจากโครงสร้างสังคมที่เป็นสังคมผู้สูงอายุ ทำให้ประชาชนลดปริมาณการใช้จ่ายใช้สอย ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจซบเซาลง การกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยมาตรการ QE ก็ยังไม่สามารถทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันภาครัฐต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ส่งผลเป็นปัญหาหนี้สาธารณะรัฐบาลจึงจำเป็นต้องลดการขาดดุลทางการคลังด้วยการปรับขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อเมษายน 2557 ที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เศรษฐกิจญี่ปุ่นที่ซบเซาอยู่เดิมยิ่งแย่ลงอีก ดังนั้น ปัญหาเฉพาะตัวของญี่ปุ่นเหล่านี้ทั้งภาวะเงินฝืด ภาวะเศรษฐกิจซบเซา และปัญหาหนี้สาธารณะจึงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจญี่ปุ่นในระยะนี้

สำหรับมังกรแห่งเอเชียอย่างจีนนั้น แม้ว่าเศรษฐกิจจะยังคงขยายตัวได้สูงกว่าประเทศอื่นๆ ของโลกโดยเฉลี่ย แต่ในช่วงต่อไป เศรษฐกิจจีนอาจไม่สามารถเติบโตได้สูงเท่าแต่ก่อนอีกแล้ว เนื่องจากการส่งออกไม่สามารถขยายตัวได้สูงเนื่องจากอุปสงค์ในตลาดโลกชะลอตัว และการสนับสนุนการลงทุนของภาครัฐและเอกชน แม้ว่าจะช่วยพยุงเศรษฐกิจจีนได้ระยะหนึ่ง แต่กลับทำให้เงินต้องประสบกับปัญหาใหม่ คือ ภาวะฟองสบู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์และตลาดหุ้น ทำให้รัฐบาลจีนต้องออกมาตรการชะลอความร้อนแรงของตลาดหุ้นในช่วงเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา แต่ก็กลับทำให้ดัชนีตลาดหุ้นร่วงลงอย่างรวดเร็วอีกเช่นกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่งคั่งของประชากรให้ลดการใช้จ่ายลง และทำให้เศรษฐกิจจะชะลอลงตามไปอีก ดังนั้น การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ร้อนแรงแต่เปราะบาง อาจทำให้เงินต้องหันกลับมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนมากขึ้นและสถานะเศรษฐกิจที่ขยายตัวในระดับสูงออกไป

อย่างไรก็ตาม เรายังคงเห็นทางการของจีนออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นระยะ แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาจีนจะเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืนโดยล่าสุด จีนกลับทำให้ทั่วโลกตกตะลึง จากการลดค่าเงินหยวนติดต่อกัน 3 วัน ในช่วงกลางเดือนสิงหาคมที่ผ่านมาเพื่อกระตุ้นการส่งออก ทำให้ทั่วโลกจำเป็นต้องเฝ้าติดตามนโยบายเศรษฐกิจที่สับสนและขัดแย้งนี้อย่างใกล้ชิด เพราะจีนนั้นถือเป็นคู่ค้าที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลกโดยรวมอย่างมาก รวมถึงเศรษฐกิจไทย

ขณะที่เศรษฐกิจของมหาอำนาจส่วนใหญ่ที่อยู่ในช่วงขาลง สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลกเป็นเพียงมหาอำนาจเดียวที่เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างชัดเจนโดยธนาคารกลางสหรัฐ (Federal Reserve) ได้ประกาศยุติ

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ QE ไปแล้ว เมื่อปลายปี 2557 พร้อมทั้งส่งสัญญาณว่าจะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายจากระดับใกล้ร้อยละ 0 เข้าสู่ภาวะปกติภายในปี 2558 นี้ด้วย

การส่งสัญญาณการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐ ทำให้เงินทุนเคลื่อนย้ายทั่วโลกผันผวนและเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐเริ่มแข็งค่าตั้งแต่ช่วงปลายปี 2557 เป็นต้นมา เนื่องจากเงินทุนที่เคยไหลออกจากสหรัฐ ในช่วงที่สหรัฐ ออกมาตรการ QE เข้าสู่ตลาดเกิดใหม่อย่างเอเชียมีแนวโน้มไหลกลับเข้าสู่สหรัฐ ซึ่งถือว่ามีความเสี่ยงต่ำกว่าอีกครั้งเพื่อรอรับผลตอบแทนที่จะเพิ่มขึ้น แม้ว่าปัจจุบันสหรัฐ จะยังไม่ได้ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายเลยก็ตาม

แนวนโยบายการเงินของสหรัฐ จึงนับว่าสวนทางกับนโยบายเศรษฐกิจของประเทศอื่นๆ ที่ต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อสนับสนุนการใช้จ่ายและการลงทุนในประเทศ รวมถึงดูแลค่าเงินสกุลของตนให้อ่อนค่าเพื่อช่วยเหลือภาคการส่งออก โดยพบว่าตั้งแต่ช่วงปลายปี 2557 มีธนาคารกลางของหลายประเทศ อาทิ จีน อินเดีย เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย รวมถึงไทย ตัดสินใจลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลงหลายครั้งในระยะเวลาที่ไล่เลี่ยกัน และธนาคารกลางสิงคโปร์ เวียดนาม และล่าสุด จีน ได้ประกาศลดค่าเงินสกุลของตนเช่นกัน ซึ่งทำให้ค่าเงินอ่อนค่าและอ่อนค่ามากขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์

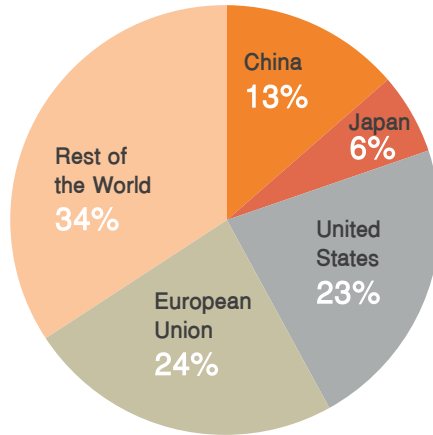
สหรัฐที่แข็งค่า ทำให้ได้เปรียบคู่แข่งด้านราคาสินค้าที่ถูกลง อย่างไรก็ตามการแข่งขันลดค่าเงินหรือที่เรียกว่า “สงครามค่าเงิน” อาจถูกตั้งข้อสังเกตว่าการลดค่าเงินนี้จะสนับสนุนการส่งออกได้มากน้อยเพียงไร เพราะค่าเงินของประเทศคู่แข่งการค้ำก็อ่อนค่าลงเช่นกัน

ดังนั้น เศรษฐกิจโลกปัจจุบันจึงอยู่ในความสับสนและขัดแย้ง เนื่องจากเศรษฐกิจของแต่ละประเทศอยู่ในช่วงภาวะฟื้นตัวหรือซบเซาที่ต่างระดับและรูปแบบกัน ซึ่งต้องการนโยบายเศรษฐกิจเพื่อเยียวยาและกระตุ้นที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดความผันผวนในภาคการเงิน และการเติบโตอย่างเชื่องช้าในภาคเศรษฐกิจจริง

แนวโน้มเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจโลกในปี 2558 มีแนวโน้มเติบโตชะลอตัว ส่วนหนึ่งเป็นผลจากเศรษฐกิจจีนซึ่งมีสัญญาณการชะลอตัวต่อเนื่องจากการลงทุนและการส่งออกที่ซบเซา รวมถึงความผันผวนในภาคการเงิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับจีนในระดับสูง ได้แก่ เศรษฐกิจอาเซียน ฮองกง ไต้หวัน เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย ให้ชะลอตัวลง ขณะที่การฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักต่อภาพรวมการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในปีนี้ ทั้งนี้ สศค. ได้ประเมินแนวโน้มเศรษฐกิจของประเทศและกลุ่มประเทศที่มีสัดส่วนต่อ World GDP ในระดับที่ค่อนข้างสูงไว้ ดังนี้

โครงสร้างเศรษฐกิจโลก (% ต่อ GDP โลก)

ที่มา : International Monetary Fund (IMF)

○ **เศรษฐกิจยูโรโซน** ในปี 2558 คาดว่าเศรษฐกิจยูโรโซนจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.3 ต่อปีหรือในช่วงคาดการณ์ร้อยละ 1.1 - 1.5 ต่อปี เติบโตขึ้นจากปี 2557 ที่ขยายตัวร้อยละ 0.9 ต่อปี โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากปัจจัยฐานต่ำในปีก่อนหน้า ประกอบกับมาตรการทางการเงินแบบผ่อนคลายเป็นผลจากมาตรการเสริมสภาพคล่องของธนาคารกลางยุโรปได้เริ่มส่งผลทำให้ต้นทุนในตลาดการเงินลดลง ซึ่งจะเป็นปัจจัยบวกต่อการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนในระยะต่อไป อีกทั้ง การอ่อนค่าลงของเงินยูโรจากการทำมาตรการดังกล่าวทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของสินค้าส่งออกของยูโรโซนเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ สหราชอาณาจักร และสหรัฐ ก็ส่งผลให้อุปสงค์ภายนอกปรับตัวดีขึ้นเช่นกัน

○ **เศรษฐกิจญี่ปุ่น** ในปี 2558 คาดว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นจะขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 0.9 ต่อปีหรือในช่วงคาดการณ์ร้อยละ 0.7 - 1.1 ต่อปี เติบโตขึ้นจากปี 2557 จากปัจจัยฐานต่ำและมาตรการอัดฉีดสภาพคล่องเพิ่มเติม (Quantitative and Qualitative Easing : QQE) ที่มีผลให้เงินเยนอ่อนค่าลง สร้างความได้เปรียบด้านราคาต่อการส่งออกสินค้าและบริการของญี่ปุ่น กอปรกับราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ทรงตัวในระดับต่ำเป็นปัจจัยบวกต่อดุลการค้า อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจญี่ปุ่นยังคงมีปัจจัยเสี่ยงจากเศรษฐกิจจีน ซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับหนึ่งที่ขยายตัวชะลอตัวตลอดจนหนี้สาธารณะญี่ปุ่นที่ยังคงอยู่ในระดับสูงถึง 1 พันล้านเยน (เกินกว่า 2 เท่าของ GDP) เป็นประเด็นที่ท้าทายต่อเศรษฐกิจญี่ปุ่นในระยะปานกลางที่ทางการญี่ปุ่นจะต้องสร้างความสมดุลภาคการคลังและส่งเสริมอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจให้มั่นคงและยั่งยืน

○ **เศรษฐกิจสหรัฐ** ในปี 2558 คาดว่าเศรษฐกิจสหรัฐ จะขยายตัวที่ร้อยละ 2.7 ต่อปี หรือในช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 2.5 - 2.9 ต่อปี เร่งขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.4 ต่อปีโดยคาดว่าในปี 2558 เศรษฐกิจสหรัฐ จะได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการฟื้นตัวของภาคการจ้างงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริโภคภาคเอกชนซึ่งเป็นหัวใจหลักของเศรษฐกิจ อีกทั้งราคาน้ำมันที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำจะเอื้อให้ประชาชนจับจ่าย ใช้จ่ายได้อย่างต่อเนื่องโดยมีต้องกังวลต่อความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อ อย่างไรก็ตาม ความเป็นไปได้ในการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐ ภายในปี 2558 นี้ จะเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจสหรัฐ และอาจเป็นแรงกดดันให้ประเทศอื่นๆ ต้องดำเนินนโยบายทางการเงินแบบตึงตัวหรือใช้มาตรการการควบคุมเงินทุนเคลื่อนย้ายเพื่อป้องกันปัญหาเงินทุนไหลออกอย่างรวดเร็วได้

○ **เศรษฐกิจจีน** คาดว่าในปี 2558 เศรษฐกิจจีนจะขยายตัวร้อยละ 6.9 ต่อปี หรือในช่วงคาดการณ์ ร้อยละ 6.7 - 7.1 ต่อปี ขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนซึ่งขยายตัวร้อยละ 7.4 ต่อปี เนื่องจากเศรษฐกิจจีนยังคงมีสัญญาณชะลอลงต่อเนื่อง แม้ทางการจีนจะได้เริ่มใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้งการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราส่วนการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2557 เป็นต้นมา โดยเศรษฐกิจจีนในปี 2558 ยังมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญจากภาคอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีปัญหาอุปทานส่วนเกิน ส่งผลให้ราคาอสังหาริมทรัพย์ยังคงหดตัวต่อเนื่อง แม้ในอัตราที่เริ่มชะลอลง พร้อมทั้งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตอื่นที่เกี่ยวข้องอีกเป็นจำนวนมาก อีกทั้งปัญหานี้ในระดับสูงทั้งของทั้งรัฐบาลท้องถิ่นและภาคเอกชน ปัญหากำลังการผลิตส่วนเกิน และความเสี่ยงจากภาคการเงิน โดยเฉพาะความผันผวนของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ที่ปรับตัวสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 150 ภายในเวลา 1 ปี ก่อนที่จะปรับตัวลดลงมาก เป็นสัญญาณว่าฟองสบู่ในตลาดหลักทรัพย์อาจแตก ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 นายกรัฐมนตรีจีน หลี่ เค่อเฉียง ได้ประกาศเป้าหมายอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนปี 2558 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 7.0 ซึ่งลดลงจากปีก่อน และยังได้ประกาศเป้าหมายเชิงชี้ทางเศรษฐกิจที่สำคัญอื่น ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อที่ประมาณร้อยละ 3.0 อัตราการว่างงานไม่เกินร้อยละ 4.5 มูลค่าการส่งออกขยายตัวประมาณร้อยละ 6.0 อัตราการว่างงานไม่เกินร้อยละ 4.5 และการขยายตัวของปริมาณเงิน (M2) ไม่เกินร้อยละ 12 สำหรับนโยบายการคลัง ทางการเงินวางแผนที่จะดำเนินนโยบายแบบขาดดุลต่อไป โดยในปี 2558 จะเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐเป็น 17.15 ล้านล้านหยวน คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 10.6 จากปีก่อน และจะทำให้การขาดดุล การคลังมีมูลค่าอยู่ที่ 1.62 ล้านล้านหยวน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งเป้าหมายทั้งหมดที่ทางการจีนได้ประกาศไว้นี้ นับเป็นการตอกย้ำการชะลอลงต่อเนื่องของเศรษฐกิจจีนที่ส่งผลให้ทางการจีนต้องกลับมากระตุ้นเศรษฐกิจอย่างจริงจังอีกครั้ง

ผลกระทบต่อประเทศไทย

○ การส่งออก

ส่วนที่ท้าทายมากที่สุดสำหรับเศรษฐกิจไทยจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก คือ การส่งออกไทย โดยจะเห็นได้ว่า การส่งออกสินค้าในรูปดอลลาร์สหรัฐในช่วงครึ่งปีแรก ปี 2558 หดตัวร้อยละ -4.8 ต่อปี อย่างไรก็ตามผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกไม่ได้กระทบแค่ภาคการส่งออกของไทยเท่านั้น แต่ยังกระทบประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอีกด้วย และเมื่อพิจารณาผลกระทบต่อภาคการส่งออกของไทยจำแนกตามประเทศคู่ค้าหลักพบว่า การส่งออกไปยังสหรัฐฯ และกลุ่มประเทศ CLMV ยังคงเติบโตได้ดี ขณะที่การส่งออกไปจีน ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ส่งสัญญาณหดตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

○ **จีน** ตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทย (สัดส่วนร้อยละ 11.0) หดตัวร้อยละ -8.2 ต่อปีในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2558 ตามเศรษฐกิจจีนที่ขยายตัวชะลอลง โดยในไตรมาสที่ 2 ปี 2558 ขยายตัวร้อยละ 7.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขยายตัวในอัตราต่ำต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้าโดยสินค้าส่งออกหลักของไทยที่ส่งออกไปจีน ได้แก่ ยางพารา และมันสำปะหลัง

○ **สหรัฐ** ตลาดส่งออกอันดับ 2 ของไทย (สัดส่วนร้อยละ 10.5) ยังคงขยายตัวได้ดีโดยในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2558 ขยายตัวได้ร้อยละ 5.0 ต่อปีตามเศรษฐกิจสหรัฐ ที่ฟื้นตัวอย่างช้าๆ โดย GDP ของสหรัฐ

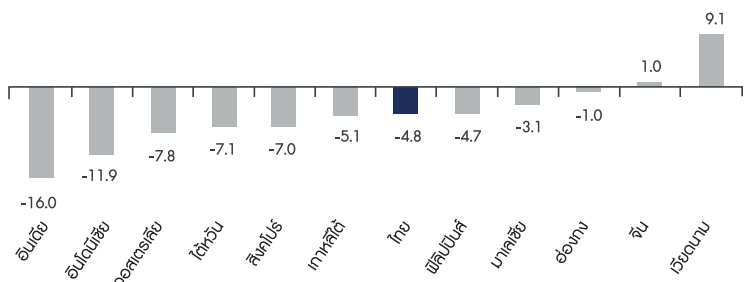
ในไตรมาส 2 ปี 2558 ขยายตัวร้อยละ 2.3 จากช่วงเดียวกันปีก่อนจากการบริโภคภาคเอกชนและการส่งออกที่เร่งขึ้น

○ **ญี่ปุ่น** ตลาดส่งออกอันดับ 3 (สัดส่วนร้อยละ 9.6) หดตัวร้อยละ -7.1 ต่อปีในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2558 ตามสถานะเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่ยังคงซบเซา โดยในครึ่งปีแรกของปี 2558 GDP ของญี่ปุ่นหดตัวที่ร้อยละ -0.1 เนื่องจากผู้บริโภคลดการใช้จ่ายโดยความเชื่อมั่นของผู้บริโภคได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศที่แปรปรวน รวมทั้งราคาอาหารและของใช้ประจำวันที่ปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ สินค้าส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่นยังได้รับผลกระทบจากค่าเงินเยนที่อ่อนค่าส่งผลให้สินค้าไทยที่ส่งไปญี่ปุ่นราคาสูงขึ้น

○ **สหภาพยุโรป** ตลาดส่งออกอันดับ 3 (สัดส่วนร้อยละ 9.6) ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2558 มีการหดตัวร้อยละ -6.0 ต่อปี โดยในปี 2558 ผู้ส่งออกของไทยต้องเผชิญความท้าทายหลายด้านจากการส่งออกไปสหภาพยุโรป ไม่ว่าจะเป็นความเปราะบางของเศรษฐกิจ EU การแข็งค่าของเงินบาทต่อเงินยูโร ทำให้สินค้าไทยเสียเปรียบคู่แข่งชั้นประกอภกับเป็นช่วงเวลาที่ไทยถูกตัดสิทธิ GSP ทุกรายการสินค้าจาก EU ทำให้สินค้าไทยอาจแข่งขันด้านราคาได้ลำบากมากขึ้น สินค้ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก อาทิ กลุ่มเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า อาหารทะเลแปรรูป และอาหารแปรรูป

○ **อาเซียน** การส่งออกของไทยไปยังอาเซียนหดตัวร้อยละ -4.2 ต่อปีในช่วงครึ่งปีแรก เนื่องจากเศรษฐกิจมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ส่วนใหญ่มีแนวโน้มชะลอลง อย่างไรก็ตาม การส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ CLMV ยังคงขยายตัวได้ดีที่ร้อยละ 7.4 ต่อปี ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2558 เนื่องจากเศรษฐกิจ CLMV ยังคงขยายตัวได้ดี ทำให้ประชากรมีรายได้มากขึ้นและมีกำลังซื้อสูงขึ้น สำหรับสินค้าที่ไทยที่มีโอกาสเติบโตได้ดีในตลาด CLMV ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์พลาสติก/ของใช้พลาสติก เนื่องจากเป็นเครื่องใช้ที่ราคาไม่สูง หาซื้อได้ง่าย และเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะคนวัยทำงาน (2) สินค้าเครื่องดื่มที่ขยายตัวตามจำนวนนักท่องเที่ยว การเข้าสู่ความเป็นสังคมเมือง การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรชนชั้นกลางซึ่งมีกำลังซื้อสูงขึ้นและ (3) สินค้าวัสดุก่อสร้างเป็นผลมาจากธุรกิจก่อสร้างอาคาร ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานและระบบขนส่งโลจิสติกส์ที่มีการขยายตัวมาก

อัตราขยายตัวมูลค่าส่งออก (%) ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2558

ที่มา : สำนักงานสถิติของแต่ละประเทศ รวบรวมโดยสศค.

อัตราขยายตัวการส่งออก (%) แยกตามตลาด	2556	2557	2558		
			Q1	Q2	YTD
การส่งออกรวม	-0.3	-0.4	-4.7	-5.0	-4.8
สหรัฐอเมริกา	0.7	4.1	5.6	2.6	5.0
ญี่ปุ่น	-5.2	-1.9	-9.2	-3.8	-7.1
สหภาพยุโรป	2.7	4.7	-3.9	-8.4	-6.0
อาเซียน (9)	5.0	0.2	-2.4	-5.9	-4.2
- CLMV	11.8	9.0	10.6	5.5	7.4
จีน	1.4	-7.9	-14.4	1.2	-8.2

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

แม้ว่าการส่งออกสินค้าในปี 2558 จะหดตัวตามสภาวะเศรษฐกิจโลกและตลาดคู่ค้าหลักในปัจจุบันที่ชะลอตัวลง ส่งผลให้กำลังซื้อในตลาดโลกชะลอลง ประกอบกับราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกยังคงชะลอตัวลง และราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม ภาคบริการสะท้อนจากภาคการท่องเที่ยวยังคงขยายตัวได้ดีและเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญของเศรษฐกิจไทย โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยในช่วงครึ่งปีแรก ปี 2558 มีจำนวน 14.9 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 29.5 ต่อปี สร้างรายได้ให้กับท่องเที่ยวต่างประเทศ 697.5 แสนล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 29.7 ต่อปี สะท้อนการเติบโตที่แข็งแกร่งของภาคการท่องเที่ยวต่างประเทศ

	2557	2558		
		Q1	Q2	YTD
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)	24.8	7.8	7.0	14.9
%YoY	-6.7	23.1	37.6	29.5

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ทั้งนี้ สศค. คาดการณ์ว่าการส่งออกสินค้าและบริการคาดว่าจะขยายตัวในอัตราเร่งขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนมาอยู่ที่ร้อยละ 1.0 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.0 ถึง 2.0) ตามการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นปัจจัยสนับสนุนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย

อย่างไรก็ตาม การส่งออกของไทยยังคงมีประเด็นที่ต้องจับตามองที่อาจส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าและบริการลดลงต่ำกว่าที่คาดไว้ ดังนี้ (1) สถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวช้า (2) การปรับลดค่าเงินหยวนของจีน (3) ปัญหาเชิงโครงสร้าง

ของภาคส่งออกของไทย อาทิ ค่าจ้างที่ปรับสูงขึ้น ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิตและ (4) การตัดสิทธิประโยชน์ทางภาษี (GSP) ของสหภาพยุโรป

○ ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ

นับตั้งแต่ต้นปี 2558 ค่าเงินบาทมีทิศทางอ่อนค่า โดยอัตราแลกเปลี่ยน ณ ปัจจุบัน (19 ส.ค. 58) เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 35.73 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ อ่อนค่าลงถึงร้อยละ 7.78 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย ณ ต้นปี 2558 ที่อยู่ที่ระดับ 33.15 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับค่าเงินสกุลหลักและค่าเงินสกุลภูมิภาค ตามเงินดอลลาร์สหรัฐที่แข็งค่าขึ้นอย่างมากถึงร้อยละ 15.94 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2557 อย่างไรก็ตาม ค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอ่อนค่าน้อยกว่าค่าเงินสกุลอื่นๆ ส่งผลให้ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) ที่คำนวณโดย สศค. ในช่วงเดียวกันเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 105.15 จุด หรือแข็งค่าขึ้นถึงร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2557

Billion USD	2014 ^E	2014 ^E		2015 ^E				
		H1	H2	H1	Q1	Q2	May	Jun
Trade balance	24.6	12.2	12.4	15.3	7.4	7.8	4.2	2.0
Exports (f.o.b)	224.8	111.1	113.7	105.7	53.0	52.7	18.2	17.7
%YoY	-0.3	-0.4	-0.2	-4.9	-4.3	-5.5	-5.5	-8.9
Imports (f.o.b)	200.2	98.9	101.2	90.4	45.6	44.8	14.1	15.7
%YoY	-8.5	-13.3	-3.3	-8.7	-7.2	-10.1	-20.3	0.3
Services & Income	-11.2	-7.2	-4.0	-2.9	-0.8	-3.7	-2.0	-1.1
Current Account	13.4	5.0	8.4	12.3	8.2	4.1	2.1	0.9
Capital and Financial Account	-14.2	-5.9	-8.3	-0.7	-1.4	2.2	-1.2	1.7
Government	1.4	-1.3	2.7	-0.8	-0.4	-0.5	-0.4	-0.2
Central Bank	-3.0	0.4	-3.3	-0.8	-0.4	-0.4	-0.4	-0.2
ODCs	-5.3	-0.9	-4.4	-1.5	-2.2	-0.7	-1.9	2.6
Others	-7.5	-4.1	-3.4	3.9	1.5	2.4	1.5	-0.6
Net Error & Omissions	-0.5	-0.2	-0.3	-5.8	-2.8	-3.0	-0.8	-1.1
Overall Balance	-1.2	-1.1	-0.1	7.3	4.0	3.3	0.1	1.4
Net Reserves	180.2	191.9	180.2	178.7	175.9	178.7	177.7	178.7

หมายเหตุ : E = Estimated data P = Preliminary

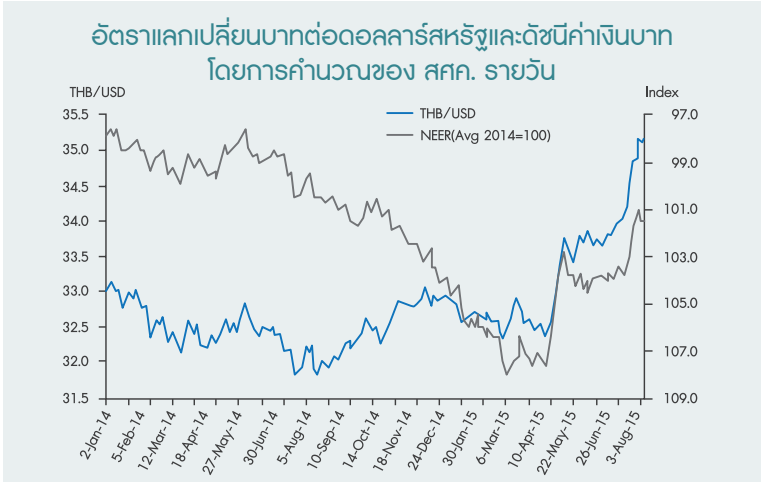
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2558 คาดว่าค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐจะมีแนวโน้มอ่อนค่าลงต่อเนื่อง เฉลี่ยที่ระดับ 33.95 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ 32.95 - 34.95 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) จากปัจจัยหลัก คือ ธนาคารกลางสหรัฐส่งสัญญาณการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายภายในปี 2558 เนื่องจากสัญญาณเศรษฐกิจสหรัฐ ที่ปรับตัวดีขึ้น และภาคการจ้างงานที่แข็งแกร่ง ทำให้คาดว่าจะมีเงินทุนเคลื่อนย้ายไหลออกจากไทยและภูมิภาคกลับเข้าสู่สหรัฐ อย่างไรก็ตาม แรงกดดันเงินเฟ้อสหรัฐที่อยู่ในระดับต่ำจากราคาน้ำมันที่คาดว่าจะอยู่ในระดับต่ำต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยที่ทำให้ธนาคารกลางสหรัฐ ไม่มีความจำเป็นต้องเร่งขึ้น อัตราดอกเบี้ยนโยบาย

สหรัฐแข็งค่า ขณะที่ธนาคารกลางยุโรปและธนาคารกลางญี่ปุ่นดำเนินมาตรการทางการเงินแบบผ่อนคลายเป็นผลให้เงินยูโรและเงินเยนอ่อนค่า ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ค่าเงินบาทตลอดจนค่าเงินในภูมิภาคอื่นๆ ผันผวน ทั้งนี้ คาดว่าค่าเงินบาทจะอ่อนค่าน้อยกว่าค่าเงินสกุลของประเทศคู่ค้าโดยรวม ส่งผลให้ดัชนีค่าเงินบาทในปี 2558 จะแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.23 จากเงินยูโรและเงินเยนที่อ่อนค่าลงมาก

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกจะค่อนข้างกระทบต่ออุปสงค์จากต่างประเทศสะท้อนจากภาคการส่งออกของไทย แต่เมื่อพิจารณาเสถียรภาพเศรษฐกิจของไทยพบว่ายังคงมีความแข็งแกร่ง ทางด้านเสถียรภาพภายนอก พบว่าทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่เพียงพอ โดยเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ ณ เดือนมิถุนายน 2558 อยู่ที่ 160.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 2.9 เท่าของหนี้ระยะสั้น สำหรับเสถียรภาพภายใน ยังคงอยู่ในระดับดีเช่นกัน โดยอัตราการว่างงาน ณ เดือนกรกฎาคม 2558 อยู่ที่ร้อยละ 1.0 ของกำลังแรงงานรวม อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ณ เดือนกรกฎาคม 2558 อยู่ที่ร้อยละ -1.1 ต่อปี และฐานะการคลังอยู่ในระดับมั่นคง หนี้สาธารณะ ณ เดือนมิถุนายน 2558 อยู่ที่ร้อยละ 42.4 ต่อ GDP อยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ร้อยละ 60.0

ทั้งนี้ จากสถานการณ์ที่เศรษฐกิจโลกอยู่ในสภาวะชะลอตัว ทำให้การค้าระหว่างประเทศมีแนวโน้มลดลง การส่งออกและการลงทุนจึงชะลอตัวตาม ซึ่งการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกที่ชะลอลงต่อเนื่อง มีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่พึ่งพาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศในสัดส่วนที่สูง อย่างเช่นประเทศไทยที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์หันมาพึ่งพาตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งการที่เศรษฐกิจโลกเติบโตอย่างเชื่องช้าในปัจจุบันอาจไม่ได้เป็นผลพวงจากวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินโลกและปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศเพียงอย่างเดียว แต่อาจเป็นรูปแบบการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกแบบใหม่ (New Normal) ที่เศรษฐกิจโลกจะขยายตัวในระดับต่ำกว่าช่วงทศวรรษก่อนการหวังพึ่งพาการส่งออกไปยังประเทศ

ที่มา : ธปท. รวบรวมโดยสศก.

อย่างไรก็ตาม บัญชีเงินทุนเคลื่อนย้ายของไทยคาดว่าจะยังคงมีความผันผวนสูง อันเป็นผลจากความไม่แน่นอนของมาตรการทางการเงินที่ธนาคารกลางสหรัฐ อาจปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ทำให้เงินดอลลาร์

มหาอำนาจที่เศรษฐกิจขยายตัวได้เพียงไม่กี่ประเทศ จึงอาจไม่ใช่คำตอบสุดท้ายของการพัฒนาเศรษฐกิจอีกต่อไป การลดความเสี่ยงด้วยการกระจายตลาดส่งออกไปยังประเทศเกิดใหม่ รวมถึงการเพิ่มศักยภาพการผลิตและสนับสนุนการจับจ่ายใช้สอยในประเทศจึงอาจเป็นทางเลือกที่สมเหตุสมผลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต่อไป

